[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 533

ਬ੍ਰਿਜਮਾਨੀ ਦੇਵੀ
ਬਨਾਮ
ਪੱਪੂ ਕੁਮਾਰ & ਅਨੁ.
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1663 ਦੀ 2021)
ਦਸੰਬਰ 17, 2021

[ਐਲ. ਨਾਗੇਸਵਰਾ ਰਾਓ, ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਰਵਾਇਤ 34; 341, 307 ਰਵਾਇਤ 34 – ਜਮਾਨਤ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਨਾ ਮਿਲੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਵਿਸਾ-ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਮੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ, 2017 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ 2020 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ – ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸਾ-ਵੀ ਦੋ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ – ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ – ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ – ਧਾਰਾਵਾਂ 25, 27 – ਮੈਕਸਿਮਜ਼ – cessante ratione legis cessat ipsa lex.

ਜਮਾਨਤ – ਦੇਣ ਦੀ – ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਕਾਰਕ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਮਾਨਤ – ਆਦੇਸ਼ ਦਾ – ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ – ਫੈਸਲਾ: ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ – ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ – ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਗ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ – ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ।

ਗੁਡੀਕਾਂਤੀ ਨਰਸਿਮਹੁਲੂ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240 : [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371; ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ & ਓਆਰਐਸ (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 684; ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526; ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ...

ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਅਨਜ (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528 : [2004] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528; ਗੋਬਰਭਾਈ ਨਾਰਾਭਾਈ ਸਿੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਆਦਿ. (2008) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 775 : [2008] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 131; ਪੰਚਾਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿਗੰਬਰ ਮਿਸ਼ਰਾ (2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 143 : [2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484; ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 21 : [2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 454; ਆਸ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ @ ਲੱਲਾ ਬਾਹੂ ਅਤੇ ਅਨਜ (2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 446 : [2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 584; ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422 : [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802; ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129 : [2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195; ਭੋਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਕ੍ਰਿ.ਆ. 1279 ਦਾ 2021; ਮਹੀਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118 : [2019] 14

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 529; ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਏਸੋਸੀਏਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਮਸੂਦ ਅਹਮਦ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 496 : [2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1070 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371 ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 684 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2004] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2008] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 131 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2005] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 454 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 584 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿ.ਆ. 1279 ਦਾ 2021 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 529 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1070 ਪੈਰਾ 22 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.1663 ਦਾ 2021।

ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 22.07.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 11683 ਦੇ 2021.

ਨਾਲ
ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1664 ਦੇ 2021.

ਸਮਰਹਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਸ਼ਵੇਤਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਨਗੇਂਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਮਕਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਯੋਗੇਸ਼ ਅਹੀਰਾਜ, ਅਜੀਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਨ ਵਾਘ, ਮਿਸ ਆਸਥਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏ. ਕਾਰਥਿਕ, ਅਰਸ਼ ਖਾਨ, ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਨਿਰੰਜਨਾ ਸਿੰਘ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਨਾਗਰਥਨਾ ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 22.07.2021 ਅਤੇ 13.09.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਨੰਬਰ 11683 ਦੇ 2021 ਅਤੇ 26463 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੌਬਤਪੁਰ ਪੀ.ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 93 ਦੇ 2020 ਅਤੇ ਪਾਰਸਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੀ.ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 316 ਦੇ 2017 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਯਾਨੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 93 ਦੇ 2020 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਜ., ਪੱਪੂ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

4. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 93/2020 ਮਿਤੀ 19.02.2020 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਤ ਦੇ 2.30 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 3.00 ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 35 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਬਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਸੌ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਉਕਤ ਕਮਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਿਸਤੌਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਆਪਣੇ ਗਮਛੇ (ਤੌਲੀਏ) ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਰ ਗਿਆ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭੱਜ ਗਏ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 316 ਦੀ 2017 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਰਸਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪੁੱਤਰ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਗੋਲੀ ਦੀ ਸੱਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 307 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ, ਇੱਥੇ ਦੇ ਉਸੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇ.ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ., ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਗਰ ਪੀ.ਐਸ., ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਨਾ, ਨੂੰ 28.12.2017 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7.57 ਵਜੇ, ਪਾਰਸ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਟਨਾ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਦਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫਰਦਬਿਆਨ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਕਿ 27.12.2017 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਿਪਾਰਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ। ਜਦੋਂ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭੱਜ ਕੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 316/2017 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 316 ਦੀ 2017 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 93 ਦੀ 2020 ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 30.09.2020 ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਭੱਜਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 30.09.2020 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਗਈ।

8. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸੰਜਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 316/2017 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਨੈਬਤਪੁਰ ਪੀ.ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 316/2017 ਅਧੀਨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ 06.01.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ-ਪਹਿਲਾ, ਦਾਨਾਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 08.12.2020 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 22.07.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੈਬਤਪੁਰ ਪੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 93/2020 ਅਧੀਨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ।

10. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 13.09.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪਾਰਸਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 316/2017 ਅਧੀਨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 307 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

11. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਮਰਹਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਠ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ 2017 ਵਿੱਚ ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ, ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਨੈ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਥਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਦਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਕੇ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

14. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਬਸੰਤ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਹਨ, ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਜੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇੱਥੇ

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

15. ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਹਨ।

16. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੋਰ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ 18ਵੇਂ ਅਤੇ 19ਵੇਂ ਫਰਵਰੀ, 2020 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 350 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀਆਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

17. ਆਪਣੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਨੇ ਗੁਡੀਕੰਟੀ ਨਰਸਿੰਹੁਲੂ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ - (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 240 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਲੰਬੇ ਕਾਰਣ ਦੇਣਾ ਵੀ ਅਨਾਵਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਗਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

18. ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

19. ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

20. ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਇੱਕ ਅਣਗੌਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 22ਜੀ ਜੁਲਾਈ, 2021 ਅਤੇ 13ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਹ ਹਿੱਸੇ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ "ਤਰਕ" ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 22.7.2021

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਰਾਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 30.09.2020 ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 10,000/- ਰੁਪਏ (ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ) ਦੇ ਜਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਤੇ ਦੋ ਜਮਾਨਤਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ III ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨੈਬਤਪੁਰ ਪੀ.ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 93 ਆਫ 2020 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ:

(i) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹਰ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸਦਾ ਜਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ii) ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰੱਖੇਗਾ।

ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 13.09.2021

“ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 06.01.2021 ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ...” ਉੱਪਰ ਉਲਲੇਖਿਤ, 10,000/- ਰੁਪਏ (ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ) ਦੇ ਜਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਤੇ ਦੋ ਜਮਾਨਤਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਪਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਬ ਜੱਜ-VIII ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪਾਰਜ਼ਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੀ.ਐਸ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 316/2017 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ:

(1) ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹਰ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ ਉੱਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ/ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਉੱਤੇ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਉਸ ਦੀ/ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੰਧ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।”

21. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ:

a) ਗੁਡੀਕਾਂਤੀ ਨਰਸਿਮਹੁਲੁ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਯਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਨੇ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 21 ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਣ ਯੋਗ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

8. ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗਾ।

9. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਬਲਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵੀ ਹੈ, ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ। ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖਰਾਬ ਹੈ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿਗਿਆਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ

ਬੇਪਰਵਾਹ ਜਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਜਮਾਨਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੇਅਰਥ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

b. ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ & ਓਆਰ.ਐਸ – (2001)
4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 280ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ:

“(ਅ) ਜਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਬ) ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅੰਦੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਸ) ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ।

(ਦ) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾਪਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।”

c. ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ – (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598ਬਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“3. ਜਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ — ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।” ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਥਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ — ਜਿਤਨਾ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉੱਤਨਾ ਹੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।"

ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਉਰਫ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਅਨਜ. – (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ :

“11. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਥਰਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਰੀਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਮਨ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਹਨ:

a) ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸਹਾਇਕ ਸਬੂਤ ਦੇ.

b) ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਖਦਸ਼ਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

(c) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਚਾਰਜ (ਵੇਖੋ ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਏ v.ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 ਅਤੇ ਪੁਰਾਣ
ਬਨਾਮ ਰਾਮਬਿਲਾਸ, (2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 338।"

e. ਗੋਬਰਭਾਈ ਨਾਰਨਭਾਈ ਸਿੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜ
ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਆਦਿ ਆਦਿ। – (2008) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 775, ਇਹ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜੋ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸੇ
ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ
ਦਿਗੰਬਰ ਮਿਸ਼ਰਾ – (2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 143 ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ
13 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"13. ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਦਾ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ
ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ
ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ... ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਕਾਫੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਚੰਗੁਲ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਅਭਿਯੋਜਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।"

ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ
(2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 21, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਥੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਮਾਮਲੇ ਧਾਰਾ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ
ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਮ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਤੀਜੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਛੂਹ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ
ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ
ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕੇ।

f) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ @ ਲੱਲਾ ਬਾਹੂ & ਅਨ੍. – (2012) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 446, ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਅਵਧੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤੌਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਚੀਕ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤਰਾਜੂ ਵਿੱਚ ਤੌਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

g) ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਅਨੁਸਾਰ. – (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ) ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 15 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“15. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਾਦਲ ਰਹਿਤ ਅਕਾਸ਼ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲ ਭਾਰੀ ਪਈ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ-ਪੱਤਰਕਾਰ, ਮਾਮੂਲੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨੌਣੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗਰਜਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸ□ਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਮੂਸਲਾਧਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੌਕਸ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੋਰ ਇਸ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਤੁਚਛ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।

x x x

18. ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਪਰਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਦੀ ਇਸ ਲਈ ਮੰਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਲਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਤਾਲ ਅਟਲ ਹੈ।”

h) ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) – (2018) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 129, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

“17. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਹਨ: (i) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਸੁਭਾਵ; (ii) ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾਸ ਹਨ; ਅਤੇ (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iv) ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ; ਅਤੇ (v) ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੂਚੀ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

i) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ & ਅਨੁਸਾਰ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1279 ਦੀ 2021), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਕ਼ੀਬਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ- (2020) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118:

“16. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਕ੍ਰਿਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ 'ਤੇ ਜਾਂਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

22. ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਯਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਸੋਸੀਏਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁਸਾਰ ਬਨਾਮ ਮਸੂਦ ਅਹਮਦ ਖਾਨ & ਹੋਰ – (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 496, ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 47 'ਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

(a) ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(b) ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਮਨਮਾਨੇ ਵਰਤਾਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(c) ਕਾਰਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(d) ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ ਨਿਆਇਕ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

(e) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਿਆਇਕ ਰੁਝਾਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਤੂਅਲੀ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜੀਵਨ ਰਕਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ।

(f) ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਰਾਏ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਆਮ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

(g) ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਨਿਆਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਲੋੜ ਹੈ।

(h) ਜੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਪਰਯਾਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਵਫਾਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(i) ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਸਮਝਦਾਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਢੋਂਗ ਜਾਂ “ਰਬੜ-ਸਟੈਂਪ ਕਾਰਨ” ਇੱਕ ਵੈਧ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(j) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਨਿਆਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਮ ਲਗਾਉਣ ਦੀ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਚੌੜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਦਾਵਿਦ ਸ਼ਾਪੀਰੋ ਨਿਆਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ [(1987) 100 ਹਾਰਵਰਡ ਲਾ ਰਿਵਿਊ 731-37])

(k) ਸਾਰੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮੌਲਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰਤੂਅਲੀ "ਉੱਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

23. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਹੱਸਮਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

24. ਲਾਤੀਨੀ ਮੁਹਾਵਰਾ "cessante ratione legis cessat ipsa lex" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ", ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।

25. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਅਮੋਲਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ, ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

26. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਕੱਢੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ "ਤਰਕ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦਾ ਆਰੰਭਿਕ ਪੜਾਅ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ; ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ; ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਖਦਸ਼ਾ; ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ; ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾਪਨ; ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ; ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

27. ਅੰਤਤਃ, ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਟਲ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਤਰਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ, ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਾਂ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਗ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮੰਚ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪਹਿਲੂ ਉਭਰਨਗੇ: ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਫਰਦਬਯਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ, ਅਰਥਾਤ FIR ਨੰਬਰ 93 ਦੇ 2020, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਬੰਧੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਇਸ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਉਸੇ ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਦੋ ਸਮੇਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ 2017 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ 2020 ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗਵਾਹ ਬਤਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

b) ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

c) ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅੱਗਨਾਸ਼ਕ ਹਥਿਆਰ, ਅਰਥਾਤ ਇਕ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਹੈ।

d) ਇਥੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹਨ।

e) ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ।

f) ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

g) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ। h) ਨਾਲ ਹੀ, ਦੋਨੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਇਸ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।

i) ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 13.09.2021 ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਕੀ ਟੰਗਰੈਲਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੁਖੀਆ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਸਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਕਸਟਾਪੋਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਥਾਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਹਨ।

31. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਖੋ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

32. ਜਵਾਬੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੰਧ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜੇਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate